

Brněnská 39
591 01 Žďár nad Sázavou
tel.: 566 653 111
fax: 566 653 116
e-mail: zdarvrch@nature.cz
www.zdarskevrchy.nature.cz

**Ředitelství silnic a dálnic ČR
Správa Jihlava
Kosovská 10a
Jihlava
586 01
DS: zjq4rhz**

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ SR/0020/ZV/2013-4 VYŘIZUJE BYSTRICKÝ ŽDÁR NAD SÁZAVOU 22.4.2013

Správa CHKO Žďárské vrchy (dále jen Správa CHKO), jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 78 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen zákon), na základě podnětu ČIŽP Havlíčkův Brod, ze dne 18.3.2012, k přezkoumání rozhodnutí městského úřadu Ždírec nad Doubravou ze dne 9.11.2012, č.j. MŽ/1564/2012-2-30/12/L-P, kterým bylo povoleno kácení 4 ks lip malolistých, 3 ks lip velkolistých, 2 ks javorů mlčů, 2 ks jírovců maďalů, 2 ks jilmů vazů, 1 ks jilmu habrolistého a 6 ks jasanů ztepilých, na pozemku p.č. 413/7 v k.ú. Ždírec nad Doubravou, ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu v platném znění (dále jen „správní řád“), s účastníkem Ředitelství silnic a dálnic ČR, Na Pankráci 56, Praha 145 05 (IČO: 65993390) – zastoupeným paní Ing. Marií Tesařovou, ředitelkou Správy Jihlava (dále jen ŘSD), vydává toto

ROZHODNUTÍ

Podle § 97 odst. 3 správního řádu, se rozhodnutí městského úřadu Ždírec nad Doubravou č.j. MŽ/1564/2012-2-30/12/L-P ze dne 9.11.2012

ruší

a věc se vrací orgánu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

ODŮVODNĚNÍ

Dne 6.11.2012 podalo ŘSD žádost městského úřadu (MěÚ) Ždírec nad Doubravou o povolení ke kácení 20 ks stromů při silnici I/37, p.č. 413/7 v k.ú. Ždírec nad Doubravou. Důvodem ke kácení byl podnět Policie ČR a návrh silničního správního úřadu (Krajský úřad kraje Vysočina) ke kácení dřevin. Dále bylo konstatováno, že předmětné dřeviny se nacházejí v krajnici komunikace a představují tak dle zákona o pozemních komunikacích pevnou překážku. Vzhledem ke stanovišti a k intenzitě dopravy v tomto úseku tak představují rizika z pohledu bezpečnosti silničního provozu. Přílohou žádosti byla inventarizace, fotodokumentace předmětných dřevin, jejich zakreslení do ortofotomapy a předmětný podnět od Policie ČR a návrh KÚ.

Dne 8.11.2012 proběhlo za přítomnosti dvou pracovníků MěÚ Ždírec nad Doubravou místní šetření, z kterého byl pořízen protokol. V protokolu je uvedeno, že u všech stromů se jedná o zhoršený zdravotní stav. Suché větve zasahují do průjezdního profilu komunikace, čímž ohrožují bezpečnost silničního provozu. U stromů je vlivem silnice mechanicky poškozen kořenový systém. Z výše uvedených důvodů MěÚ Ždírec nad Doubravou vydá rozhodnutí o povolení ke kácení výše uvedených stromů.

Dne 9.11.2012 MěÚ Ždírec nad Doubravou vydal rozhodnutí, kterým kácení (pokácení 4 ks lip malolistých, 3 ks lip velkolistých, 2 ks javorů mlčů, 2 ks jírovců maďalů, 2 ks jilmů vazů, 1 ks jilmu habrolistého a 6 ks jasanů ztepilých) povolil. V odůvodnění bylo uvedeno, že správní orgán přezkoumal žádost a zjistil, že dřevina není významným prvkem. Kácení bylo zdůvodněno tím, že stromy jsou ve špatném zdravotním stavu a svým stanovištěm ohrožují bezpečnost silničního provozu. Povolení bylo vydáno ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin.

Na rozhodnutí je vyznačeno nabytí právní moci dne 25.11.2012.

Dne 18.3.2013 obdržela Správa CHKO od ČIŽP Havlíčkův Brod podnět podle ust. § 42 správního řádu, k přezkoumání rozhodnutí MěÚ Ždírec nad Doubravou č.j. MŽ/1564/2012-2-30/12/L-P ze dne 9.11.2012, podle ust. § 94 a násl. správního řádu. Správa CHKO následně zahájila z moci úřední přezkumné řízení, neboť došla k závěru, že lze mít za důvodné, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy.

Správa CHKO shledala v postupu MěÚ Ždírec nad Doubravou řadu věcných a procesních chyb, které měly vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy. Jedná se o následující pochybení:

- Byla přijata neúplná žádost, kácení stromořadí je činnost, která může snížit či změnit krajinný ráz ve smyslu § 12 odst. 2 zákona, proto měl prvoinstanční orgán vyzvat žadatele k doplnění žádosti o souhlas příslušného orgánu ochrany přírody k této činnosti
- Ve výroku rozhodnutí nejsou uvedeny obvody dřevin nebo jiná specifikace dřevin povolených ke kácení
- Nebyl naplněn požadavek podle § 3 správního řádu, tedy že prvoinstanční orgán nezjistil stav věci o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. nebyly zjištěny všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu
- Vydané rozhodnutí nespĺňuje náležitosti rozhodnutí podle § 68 správního řádu, chybí uvedení důvodů výroku rozhodnutí, podkladů pro jeho vydání, správních úvah, kterými se MěÚ řídil a zhodnocení podkladů, na základě kterého bylo vydáno rozhodnutí
- Nebylo provedeno vyhodnocení estetického a funkčního významu dřevin dle § 8 odst. 1 zákona (obec sice konstatovala, že posoudila funkční a estetický význam, ale nijak neodůvodnila ani nepopsala způsob tohoto posouzení, což také nespĺňuje zákonné požadavky)
- Není uložena náhradní výsadba
- Poučení o odvolání je nesprávné – jelikož se jedná o území, jež se nachází v CHKO Žďárské vrchy je odvolacím orgánem Správa CHKO Žďárské vrchy
- Nesprávné vyznačení data nabytí právní moci – jelikož poučení o odvolání je nesprávné, v souladu s § 83 odst. 2 správního řádu činí odvolací doba 90 dní ode dne oznámení rozhodnutí

Další pochybení:

- Ve výroku rozhodnutí je chybně uvedeno druhové jméno dřeviny – nejedná se o javor mléčný nýbrž o javor mlč
- Podmínka v rozhodnutí o kácení provedeném na vlastní náklady je nicotná
- orgán prvního stupně nenařídil ústní jednání ani nevydal usnesení o strpění ohledání na místě - pokud orgán ochrany přírody vyhodnotí, že je potřeba provést místní šetření, je třeba předem informovat účastníky řízení o tomto kroku (účast je jejich právem, nikoliv povinností). Místní šetření může být svoláno jako ústní jednání (dle § 83 zákona v souladu s § 49 odst. 1 správního řádu) či vydáním usnesení o strpění ohledání na místě (§ 54 správního řádu). Protože orgán prvního stupně provedl místní šetření, měl postupovat tak, jak je uvedeno výše. Zároveň tak došlo k dalšímu procesnímu pochybení, neboť účastník řízení byl krácen na svém právu účasti na tomto jednání
- v předmětné věci nebyl řádně veden spis – každá spisová položka musí mít své spisové číslo (protokol z místního šetření a fotodokumentace MěÚ je nemá)

Právní a odborný názor Správy CHKO:

Nejzávažnější vadou správního řízení je nerespektování požadavku zákona na vydání povolení ke kácení pouze ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřeviny, úzce spojené s nerespektováním požadavku správního řádu na zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. zjištění všech okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu, v tomto případě zájmu ochrany přírody – ovšem skutečnost, že správní řízení o kácení takového rozsahu trvalo od přijetí žádosti do vydání rozhodnutí pouze 4 dny, a to od 6 do 9.11.2012, přímo poukazuje na zvýšené možnosti pochybení.

V žádosti je sice uvedeno, že o kácení je žádáno z důvodu, že uvedené dřeviny se nacházejí v krajnici komunikace a představují tak dle zákona o pozemních komunikacích pevnou překážku a vzhledem ke stanovišti a k intenzitě dopravy v tomto úseku, tak představují riziko z pohledu bezpečnosti silničního provozu, z tisku (od ŘSD, od starostů dotčených úřadů, ze zjišťovacího řízení Krajského úřadu Kraje Vysočina z roku 2008 apod.) je však známo, že předmětná komunikace se má opravovat (měnit povrch). Tato informace je důležitá z hlediska ochrany veřejného zájmu, mimojiné proto, že je podstatným argumentem pro uložení náhradní výsadby (NV) – v § 9 odst. 1 zákona se sice uvádí, že OOP může (nikoliv musí) uložit NV, ale v § 9 odst. 3 se dále uvádí, že ten, kdo kácí dřeviny z důvodu výstavby (a oprava silnice se dá považovat za výstavbu) a není mu uložena NV, je povinen zaplatit odvod do rozpočtu obce. Protože však chybí právní úprava stanovící výši odvodů a podmínky jejich ukládání, jak předpokládá § 9 odst. 3 zákona, a tedy povinnost platit odvody nelze nijak vynucovat, a *contrario* lze dojít k závěru, že orgán prvního stupně měl žadateli uložit přiměřenou NV ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin.

Otázku náhradní výsadby v obecné rovině řeší také zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Pokácením dřevin rostoucích mimo les vzniká dle tohoto zákona v krajinně ekologická újma. Ta je definovaná jako „ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikajících poškozením nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti“. Náprava ekologické újmy může spočívat buď v tzv. náhradním plnění (tím je právě náhradní výsadba dle § 9 odst. 2 zákona) nebo ve finanční kompenzaci (§ 27 zákona o životním prostředí). Druhá možnost - finanční kompenzace (odvod dle § 9 odst. 3 zákona) - ovšem vyžaduje speciální zákonnou úpravu, která však dosud neexistuje. Proto v současné době nelze ukládat odvody za kácení, ale pouze náhradní výsadbu.

Přílohou žádosti je inventarizace předmětných dřevin. V této inventarizaci u žádné z dřevin nebylo navrženo jako zásah „odstranění“ a u 13 dřevin (z 20) bylo konstatováno, že jde o jedince na stanovišti vhodné a dlouhodobě udržitelné. Přesto MěÚ Ždírec nad Doubravou povolil kácení všech dřevin aniž by provedl vyhodnocení funkčního a estetického významu a rozvedl úvahy, jimiž se při rozhodování řídil (především zhodnocení významu dřevin na jedné straně a závažnosti důvodů k pokácení na straně druhé). Správní orgán v odůvodnění rozhodnutí pouze konstatoval, že dřevina není významným prvkem, a že kácení bylo zdůvodněno tím, že stromy jsou ve špatném zdravotním stavu a svým stanovištěm ohrožují bezpečnost silničního provozu.

Zdravotní zhoršený stav však nemusí, při náležité údržbě, znamenat nízkou provozní bezpečnost dřeviny, a to, že dřeviny svým stanovištěm ohrožují bezpečnost silničního provozu je úvaha přinejmenším jednostranná – silniční

provoz stejně tak ohrožuje bezpečnost dřevin. Je třeba vzít v úvahu, že většinu své existence nebyly předmětné dřeviny překážkou silničního provozu a neohrožovaly bezpečnost silničního provozu – to je otázka několika posledních desetiletí v souvislosti s rozvojem silniční dopravy a trendů s tím spojených (intenzifikace, zrychlení, větší dopravní prostředky, rozšiřování komunikací...→požadavek na širší bezpečnostní zóny). Z pohledu silničního zákona je pak na takovéto dřeviny pohlíženo jako na pevnou překážku v komunikaci. Toto ustanovení zákona však je mnohem mladší než předmětné dřeviny a s ohledem na právní nepřípustnost retroaktivity nelze automaticky přistupovat k tomu, že takovéto dřeviny je potřeba odstraňovat, ale je nutné důkladně zhodnotit všechny klady a zápory – podnět Policie ČR a návrh silničního úřadu nemusí být bezpodmínečně reflektován, protože rozhodnutí je na MěÚ Ždírec nad Doubravou.

Mezi okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu (zájmu ochrany přírody), které je nutno brát v úvahu při rozhodování v tomto případě patří bezesporu i to, že zhoršený zdravotní stav dřevin je způsoben mimojiné i nepřilíh častou či chybou péčí o předmětné dřeviny.

Chybné je pak tvrzení, že předmětná dřevina není významným prvkem. Jednotlivé dřeviny sice nejsou významným krajinným prvkem (ve smyslu § 3 odst. 1 písm b) zákona), dokonce ani předmětná alej není významným krajinným prvkem, ale je významným krajinnotvorným prvkem. V této souvislosti je nutné podotknout, že i když MěÚ Ždírec nad Doubravou rozhoduje jen v rámci své územní působnosti, tak při rozhodování musí vzít v úvahu širší kontext situace, jež je ze žádosti (resp. z jejich příloh) zcela zřejmý. Z faktu, že předmětná alej byla významným krajinnotvorným prvkem, jež se nacházel na území CHKO Žďárské vrchy (dle zřizovacího výnosu je posláním této CHKO ochrana krajiny, jejího vzhledu a jejich typických znaků, aby tyto hodnoty vytvářely vyvážené životní prostředí...a dále je povinností všech orgánů a organizací, které na území CHKO působí, dbát posláním oblasti), přímo vyplývá i další pochybení, a to, že rozhodnutí o kácení dřevin bylo vydáno bez souhlasu Správy CHKO k činnosti, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz území (ve smyslu § 12 odst. 1 a 2 zákona). Tento správní postup vyplývá i z metodické instrukce MŽP č. 4/2008, kde se uvádí, že „stromořadí jsou významným krajinnotvorným prvkem přispívajícím k malebnému a harmonickému obrazu české krajiny. Jejich likvidace vede k zásadní změně krajinného rázu a znamená zpochybnění úsilí řady generací při tvorbě a ochraně uvedených hodnot. Vykácením dřevin, které jsou součástí silničního stromořadí, by mohlo dojít ke snížení estetické a přírodní hodnoty krajinného rázu. K činnosti tohoto charakteru je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody příslušného z hlediska ochrany krajinného rázu“.

Dalším pochybením při zjišťování okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu je fakt, že u takto rozsáhlého záměru kácení nebyl vyžadován odborný zoologický posudek. Především s ohledem na zhoršený zdravotní stav dřevin lze předpokládat přítomnost dutinových a xylofágních organismů, jež jsou obecně vzácné a nelze vyloučit, že mohly být zničeny biotopy zvláště chráněných druhů organismů.

Dalším pochybením MěÚ Ždírec nad Doubravou je skutečnost, že zcela ignoroval závěry zjišťovacího řízení Krajského úřadu Kraje Vysočina č.j. 88797/2007/OZP/Fr, ze dne 22.12.2008, jež se týkalo záměru přeložky silnice I/37 hranice Pardubického kraje – Ždírec nad Doubravou (a kam patří a je i výslovně zmiňován úsek trasy Ždírec nad Doubravou – Krucemburk), který konstatoval, že oznamovatel (ŘSD ČR) zajistí zpracování dokumentace podle § 8 s náležitostmi dle přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb. (= EIA). Dále pak konstatoval, že zpracovatel dokumentace má vzít při jejím zpracování v úvahu všechny připomínky získané v rámci zjišťovacího řízení a zaměřit se mimojiné na následující aspekty:

- Vyhodnotit vliv záměru na krajinný ráz.....
- Minimalizovat kácení mimolesních dřevin (v této souvislosti též prokázat nemožnost zachování zeleně podél východní strany stávající komunikace a nezbytnost oboustranného kácení v aleji mezi Ždírcem n. Doubravou a Krucemburkem)
- Provést dendrologické hodnocení a na jeho základě vyčíslit možnou ekologickou újmu, provést botanický průzkum zahrnující též jarní aspekt

Správou CHKO (přezkumným orgánem) bylo shledáno, že správní postup MěÚ Ždírec nad Doubravou neproběhl v souladu s právními předpisy, přezkumný orgán napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil MěÚ Ždírec nad Doubravou k novému projednání a rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že v přezkumném řízení je správní orgán povinen šetřit práva nabytá v dobré víře (v souladu s § 94 odst. 5 správního řádu), a že rozhodnutí bylo již vykonané a stromy pokáceny je náprava některých vytknutých chyb bezpředmětná (stanovisko Správy CHKO k činnosti, jež by mohla snížit či změnit krajinný ráz, odborný zoologický posudek, EIA apod.). Správa CHKO však považuje za důležité, aby orgán prvního stupně uložil žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy ve smyslu § 9 odst. 1 zákona, s maximální možnou zákonnou délkou následné péče. Minimální náhradní výsadbu za pokácené dřeviny lze vypočítat podle internetové kalkulačky (<http://www.ocenovanidrevin.nature.cz/>), vzhledem k velikosti, charakteru a důvodu kácení a vzhledem ke zvážení ostatních okolností doporučuje Správa CHKO tyto minimální počty navýšit. Bylo by vhodné, aby dřeviny byly vysazeny v blízkosti předmětné komunikace, aby tento významný krajinnotvorný prvek byl obnoven. S ohledem na zkušenosti s rekonstrukcí vozovek by bylo vhodné, aby výsadba byla provedena až po předmětné rekonstrukci.

Orgán prvního stupně je v souladu s § 97 odst. 3 správního řádu, právním názorem Správy CHKO vázán.

MěÚ Ždírec nad Doubravou v rámci nového řízení oznámí účastníkům řízení pokračování řízení, pokud bude třeba (z důvodu uložení náhradní výsadby) nařídí nové ústní jednání s min. 15-ti denní lhůtou před konáním ústního jednání (a pořídí z něj protokol), před vydáním rozhodnutí ve věci dá účastníkům řízení možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a dá jim přiměřenou lhůtu na vyjádření se k podkladům. V novém rozhodnutí se prvoinstanční správní orgán vypořádá s případnými návrhy a námitkami účastníků, znovu vyhodnotí závažnost důvodů uvedených v žádosti a také ekologickou, estetickou, případně jinou funkci předmětných dřevin a okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, uvede jakými správními úvahami se řídil a z jakých podkladů vycházel a na základě takto zjištěných skutečností ve věci nově rozhodne. U uložené náhradní výsadby bude výsadba i následná péče podrobně specifikována. V rozhodnutí budou odstraněny vytknuté chyby (viz. výše).

POUČENÍ O ODVOLÁNÍ

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 81 odst. 1 správního řádu odvolat do patnácti dnů ode dne jeho doručení k Ministerstvu životního prostředí, a to podáním učiněným u Správy CHKO Žďárské vrchy, Brněnská 39, Žďár nad Sázavou 591 01. V případě, že písemnost bude uložena u provozovatele poštovních služeb, lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne převzetí rozhodnutí, nejpozději však od desátého dne ode dne jejího uložení. Podané odvolání má odkladný účinek.

Ing. Václav Hlaváč
vedoucí Správy

Doručí se (po nabytí právní moci) + spis:

MěÚ Ždírec nad Doubravou, Školní 500, Ždírec nad Doubravou 582 63 DS: kg2bqmn

Na vědomí:

ČIŽP Havlíčkův Brod, Bělohradská 3304, Havlíčkův Brod 580 01, DS: htkdzar